

Abádszalóki Gőzfűrés és Gőzmalom rt. november 16-án délelőtt, a társaság budapesti helyiségében rendes közgyűlést tart, amelyen megállapítja az 1930/31. üzletév eredményét és újraválasztja felügyelőbizottságát. Az első aranypengőben összeállított malommérleg ez. Vegyük jó jelnek, hogy az első aranypengő-mérleg nyereséget mutat fel.

Vagyón: Gyári ingatlan és berendezés 110.681.49 ar. P. Pénztári állomány 1252.95 ar. P. Adóssok és hitelezők 54.663.52 ar. P. Váltak 4337.72 ar. P. Készletek 47.736.27 ar. P. — **Teljes:** Alapítvány 100.000 ar. P. Tőketartalék 100.000 ar. P. Értékesítési tartalék 15.815.92 ar. P. Osztalék 1404.21 ar. P. Nyereség 1451.82 ar. P.

Sajtóháborúság Zalában. A „Zalamegyei Újság”-ban az utóbbi időben két cikk látott napvilágot. Az egyiket „Kotyogós” aláírással olyan molnár írta, aki a 7–8 pengős buzaárak idejében is a maximálisnál alacsonyabb vámok barátja, tehát olyan értelemben hirdette a szent összetartást, hogy „azért senki se bántsa azokat, akik olesón örülnek”, mert azok igen derék legények. Persze, hogy bántotta az efféle olesóságot tiktát még nem ismerő többi molnárt a „Kotyogós”-értekezés, különösen azért, mert éppen az október 22-i gyűlést megelőző napon látott napvilágot. Az október 22-i gyűlésen alaposan le is szólták a névtelen cikkíró, sőt egyik gyűlési tag felolvasta az arra adandó választ. Így került bele ugyanabba a zalai újságba egy kétszerte hosszabb cikk, ugyancsak a vámszázalékok körül értekező tartalommal, amely alaposan megadja a választ „Kotyogós”-nak, mondván, hogy „nem kotyogni, hanem cselekedni kell”. A magunk részéről nem tartjuk ártalmasnak a vitát, mert nem árt, ha a közönség kissé fölésmél arra, hogy mi minden van és lehet az olesó vámok mögött. Mert hogy lehet, azt molnárnak nem kell magyarázni.

Malomtűz mint tűzoltógyakorlat. Nem dicsősége a malomoknak, hogy őket tartják a legveszedelmesebb tűz-alanyoknak. Így érthető aztán, hogy amikor valamely város tűzoltósága nagygyakorlatot akar tartani, akkor rendszeresen valamelyik malom „ég” elméletben. Így történt ez a minap Székesfehérvárott is, ahol az ottani tűzoltóság ünnepnapot rendezett kitüntetett tisztjei és legénysége tiszteletére. Az ünnepség „műsoros” része stílszerűen egy hatalmas elméleti tűz lokalizálásának bemutatása volt. Erre az Akóts-malmot választották ki, ahová kivonult a tűzoltóság teljes felszereléssel és olyan ambícióval láttak hozzá az oltáshoz, mintha a malom valóban lángokban állt volna. Nagy tömeg nézte végig az érdekes gyakorlatot.

Malomipari találmányok. (Szabadalmi bejelentések): C. 4339. II/c. Clarke, Chapman & Co. Ltd. (Gateshead-on-Tyne): Örlőberendezés. — S. 13933. IV/c. Sényi Miklós vegyész-mérnök (Budapest): Eljárás műtárgymány előállítására.

Megadott szabadalmak: 103752. X/a. Kalmár Zsigmond gyáros (Hódmezővásárhely): Eljárás és berendezés gabona tisztítására és osztályozására. — 103808. X/i. Littmann Leó igazgató (München): Eljárás és berendezés tartályok (silosok) különösen gabonataratályok szellőztetésére. — 103811. X/i. Peters Claudius mérnök (Hamburg): Örlőtelep.

Megszűnt malomvállalatok. A nyiregyházi törvényszék a Grószberger és Frenkel nyírújai malomvállalat (tulajdonosok: Grószberger Ignác és Frenkel Lipót); — a kalocsai törvényszék a Lang és Társa akasztói malomvállalat (tulajdonosok: Lang Ármán és Friedmann Jakabné) megszűnésének bejegyzése iránt az eljárást megindította. Kifogásokat 45 napon belül lehet érvényesíteni.

A Mezőtúri Gazdasági Gőzmalom évek óta húzódo csődügyében újabb és újabb halasztás történik. Ismét nem lehetett megtartani a végső tárgyalást úgyanyira, hogy a felperesek képviselője már az igazságügyminisztériumhoz fordult a bírők gyors befejeztetéséért. Pedig az éremnek két oldala van. Az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjai sajátjukból lehetővé tették, hogy az 5 Mm mennyiségen s a 200 pengőn aluli követelések 65%-os egységgel már kielégítették, miáltal mintegy 70 legkisebb hitelező ügye elintéződött. Továbbá, ha a hitelezők meglegszenek a kényszerességgel eljárás során folkinált és biztosított 65%-os egységgel, akkor ma már régóta nem volna eljárás. A végleges elintéztést egy kártérítési pör akadályozza, amelyet tizenhét hitelező folytat s amely az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjainak egyéni anyagi felelősségét akarja kimondatni. Közben egyre romlanak a viszonyok, egyre jobban fogyasztják a költségek a csődötmeget.

Mindenütt rossz a maximális. Magyarországon a vámorléri munkadíj, Romániában a lisztárak és a kenyérárak vannak maximálva. Mindkét országban az érdekelt iparosok állandóan támadják a hatósági megállapításokat. Tökéletes igazuk van. A vámnak is, a lisztnek és kenyérnek is az ára labilis kalkulációs tényezőtől függ: a mindenkori buzaártól. Hogyan lehet tehát az örökké hullámzó gabonaárak mellett fix munkadíjat, liszt- vagy kenyérárakat megállapítani és fenntartani? Már pedig így van ez Romániában a liszt- és kenyérárakkal csakúgy, mint nálunk a maximált vámmal. Ha a buza 6 pengő, akkor is 12%-ért kell feldolgozni, ha 20 pengő, akkor is. Román területen a malmok és pékek egyre ostromolják a maximális árakat s ebben annyira igazuk van, hogy a gabonaárak ott is emelkedőben vannak. A malomipar a belföldi lisztár kg-kénti egy lejfel való emelését kívánja (3.5 fillér). És ahogy nálunk hallani sem akarunk a maximális vámk emeléséről, ugyanúgy Romániában sem akaródzik emelni a lisztárakat. Azt mondják, hogy ezek a buzaárak.

Csehszlovák visszatérítés lisztexport után. A csehszlovák kormány rendelete szerint vissza kell téríteni a forgalmi adót olyan liszték exportálása után, amelyeket Csehszlovákiába importált búzából állítottak elő. Vagyis: Csehszlovákia favorizálja az örlési forgalmat. A forgalmi adóvisszatérítés Mm-ként 2 esekkorona, azaz 34 fillér. Vagy nagyon kevés forgalmi adót fizetnek a cseh malmok (nálunk 2.50 P, vagyis 15 esekkorona a váltás!) vagy nem valami nagyon esábitja ez a 2 esekkoronányi visszatérítés exportra az ottani malmokat.

Börtönre ítélt malomtulajdonos. Bérdy Mihály gönci malomtulajdonos csalás és sikkasztás címén vonta felelősségre a miskolci törvényszék. Bérdy a vád szerint a Társadalombiztosítóhoz alkalmazottai fizetéséről nem az igazságot fedő bejelentéseket tett s ezzel az intézetnek 32 P kárt okozott. Továbbá Pannisz Tamást főmolnárnak alkalmazta 3000 P kaucióval, de a kaucióból gépeket vásárolt, noha a malom akkor már bérbe volt adva a főmolnár tudtán kívül. A társadalombiztosítóbeli hamis bevallásokért háromrendbeli közokirathamisításért és a kaució-ügyből kifolyóan csalásért összesen egyévi börtönre ítélte a törvényszék. Bérdy eltűnt az országból.

„Rádió a vámorléri szolgálatában” címen a szaklap október 10-iki számában megjelent közleményre az érdekelt „zempléni malom” a következőket közli velünk: Rádió a malmában tényleg van és lesz is, mert ő maga is nagy barátja. Ot éve szenvedélyes rádióamatőr és egyáltalán nem üzleti szempontból alkalmazza a malomban. Szerinte a rádió célja a politikától és üzlettel mentes tanítás, oktatás és kultúra nevelés. Ezt hozzáférhetővé kell tenni lehetőleg mindenki számára. „Tessék a többi malomnak is beszerezni rádiót, minél nagyobb — írja az illető — annál messzebb fog hallatszani a magyar kultúra terjesztése.” Az azonban már nem felel meg a valóságnak, mintha a rádióhallgatás fejében parlást nem számítana az illető zempléni malmos — írja sajátmagáról —, sőt igazolja, hogy pontosan betartja a maximális vámokat, amit viszont szomszédjairól egyáltalán nem mondhat el kivétel nélkül.

Csendélet a bugyi malom tájékán. A pestmegyei Bugyi községben közös malma volt Szathmáry Lajos kisgazdának és Csonka János szakképzett molnárnak, aki mindkét lábára sánta. A közös malom — mint minden malom az országban — az utóbbi időben kezdett mind rosszabbul menni. A két társ egymást gyanúsította azzal, hogy elteszi a hasznát. Egy éjszaka aztán a esonkalábú molnárra többször rálöttek, egy gyóly el is találta. De életben maradt. A gyanú a társtulajdonos gazda két fiára terelődött, akiket a bíróság vád alá is helyezett. Bizonyítékok hiányában mégis fölmentette őket a törvényszék, amit a kir. tábla is jóváhagyott.

Hódmezővásárhelyi malmok szélhámosa. Egy 60 év körüli, magát Buza Imrének mondó ember sorra járta a hódmezővásárhelyi malmokat és mindenütt általánosan ismert gazdag földbirtokosok hamisított utalványát alapján 70–70 pengő összeget fizettetett ki magának. Sehol sem volt gyanús az utalvány, azonban egy fatelepen mégis utána jártak a dolognak és kiderült, hogy a szélhámos a helybeli szálloda előtt az utazók csomagjait hordozta. Letartóztatták és ámbár erősen hangsúlyozza, hogy „az egész műveletet egyedül bonyolította le”, mégis a rendőrség einkostársak után nyomoz, főként a kifizető sikeült aláírás-hamisítványok folytán.

Hengermalomból árverési csarnok. Besztercebányán hat évvel ezelőtt a félszázados hengermalom üzemen kívül helyezték. A gépeket eladták, egyrésztüket ócskavasnak. Az épületet megvásárolta Besztercebányára város a előbb lakóházakat csinált belőle, újabban arra használja, hogy ott raktározza el az adótarozásban levőktől lefoglalt és elszállított bútorokat stb. A nemfizető adóssok adótarozásai fejében az egykori malomba vitt ingóságokat ott el is árverezik. Legutóbb pl egy tönkrement magyar esizmadia 33 pár esizmáját árverezték. A vadonatúj esizmákért összesen 400 esekkorona, azaz kb 70 P folyt be. Két pengő egy pár új esizmáért! Mindenesetre a legdicséletesebb szerepre jutott a valaha megcsodált és félévsszázon át meg is becsült malom.

Különös „örlés” egy olasz vízimalomban. Egy gényai gyáros telepen bombarobbanás történt nemrég, amely a gyáros anyját megölte. A rendőri nyomozás különös dolgokat állapított meg. Ugyanis megállapította, hogy a bombát maga a gyáros készítette. Van az illetőnek Génában egy vízimalma is. Az ott tartott kutatás további öt elkészített bombát eredményezett. Megállapították, hogy a malomtulajdonos-gyáros fasisztaellenes és Olaszország nagyobb városaiiban akart vízimalma „örleményeivel” a zavarosban halászni.

Ellenőrök helyett — automatikus mérleg. A kormányvaló tárgyalások közben vetődött fel az a kérdés, hogy vajon nem lehetne-e a malmokat automatikus mérlegekkel felszerelni. Ez az ellenőrzések biztonságát nagyban előmozdítaná s egyúttal az ellenőrzések nagyobb részét fölöslegessé tenné. Különösen abban az esetben, ha valamennyi örlést adó alá vonva, egyformán adóznék minden egyes gabonafeldolgozás, vagyis: nem lenne vámorléri, idegen kereskedelmi és saját kereskedelmi örlés. A molnárság megbízottai nem ijedtek meg az egyelőre tréfás témától és nyomban javaslatot tettek a minisztériumnak, hogy a malomellenőri kart szőrorstól-bőrorstól „építse le”, helyette szereljen be minden malomba államköltségen egy-egy automatikus mázsát. Ebben az esetben csak annyi dolog lesz — pénzügyigazgatóságunként összesen két vagy három ember számára —, mint amennyi a villanyórakkal van: negyedévenként le kell olvasni a mérleget és aztán benyújtani a forgalmiadószámolt. Nem kapott ugyan az elnökség rá felhatalmazást a molnárságtól, de teljes garanciát vállaltunk arra, hogy az ellenőrkötől egyszerre megszabadult molnárság kivétel nélkül belemegy ebbe a leegyszerűsítő megoldásba.

Gabonapiac. Az árutőzsde e heti üzletmenetében alig jutott kifejezésre, hogy a kiviteli térítést az osztrák reláció kivételével megszüntették. Az a helyzet állott ugyanis elő, hogy a kiviteli térítések megszüntetését ellensúlyozta az, hogy az exportőrök bíztak abban, hogy a legelsőrendű magyar buza iránt ismét megélnék a külföld kereslete. Ezt arra alapították, hogy a tengerentúli gabonapiacokon és Angliában a font lanyhulása miatt keletkezett szilárdssággal kapcsolatban egyes importállamok, amelyeknél fogynak a készletek, pl Angliában, ismét megkezdtek a vásárlásokat. Erre vonatkozóan különösen az a hír keltett érdeklődést, hogy az oroszok stornírozni akarják korábbi eladásait és hogy a Federal Farm Board régi készleteiből is sikerült nagyobb készleteket Európában elhelyezni. Tudvalevő, hogy az internenciós készletek is megcsappantak, aminek következtében a belföldön is élénkebb érdeklődés nyilvánult a vidéken tárolt buza iránt, amelyből azonban nagyon kevés jutott piacra, holott a vidéken a malmok élénkebben is érdeklődnek a buza iránt. Az e heti újabb árváltozással 3 hét alatt 2½ pengővel drágult a buza.

Változatlanul igen szilárd a rozsüzlet is, amire nézve a legjellemzőbb, hogy a differencia a márciusi buza és a márciusi rozs között lényegesen kiszélesedett a rozs javára. A rozs szilárdaságát az élénkülő osztrák kereslettel hozták összefüggésbe, de a kínálat feltűnően csekély volt, amit viszont azzal magyaráztak, hogy az ellenőrizhető készlet csekély a vidéken. Épp ezért sok szó esett a piacon arról, hogy nagyon helyes lett volna, ha a szombati termésjelentésben a kenyérmagvakról is közlésesnek becslést, annál is inkább, mert tudvalevő, hogy az idei buzahozamról is állandóan a legellentétebb becslések vannak forgalomban.

A többi cikk közül az árpa azért szilárd, itt és a külföldi piacokon, mert Románia sokkal kevesebbet szállít az idén, mint tavaly. Igaz ugyan, hogy oroszországi buza helyett inkább az árpa kivitelét fősírozzák, de ez a mi árpapiacunkra alig van hatással, mert az idei termés tudvalevően kisebb, mint tavaly. A sörárpa kínálata is megcsappant. A tengeripiacról viszont az érdemel említést, hogy a román ó-tengeri kínálata már megszűnt s így mindenki szarított tengerit vásárol. A december–januárban szállítandó csöves tengeri kínálata élénkül is, mert a felsőtiszai és tiszai vidéken idén jobb volt a kukoricatermés, mint tavaly. Mivel pedig az előző években ezek a vidékek voltak legnagyobb fogyasztók, lehetségesnek tartják, hogy a most következő kampányban kisebb kukoricaimportra leszünk utalva. A zabból tudvalevően szintén gyenge termés volt, de ezt valamelyest ellensúlyozza az, hogy most kevesebbet vásárolnak, mert részben árpával, részben eoiznált búzával pótolják a szükséges árut.

A lisztpiacra az a hír keltett érdeklődést, hogy a malmok (mivel a lisztkiviteli térítés ügye egyelőre bizonytalan), szüneteltetik a külföldre való lisztexportot és hogy ezért az üzemredukció tervével is foglalkoznak.

Ma a buza 30–40, a rozs 20, az árpa 25, a zab 50 fillérrel drágult.

KÉSZÁRUÜZLET. Búza, tiszavidéki: 11.40–12.15, különleges: 13.25, felsőtiszai, pestvidéki: 10.95–11.50, jászvási, fejérmegyei, dunántúli, bácskai 10.90–11.45. Rozs, pestvidéki: 11.90–12.00, más: 11.90–12.00. Árpa, tak. I.: 16.75–17.25, közép: 16.50–16.75, sör fm.: 19.23–23.00, egyéb: 17.50–19.50. Zab I-a: 19.00–19.50, közép: 18.65–19.00. Tengeri, dunántúli: 13.00–13.25. Korpa: 10.30–10.50. 8-as tak. liszt: 14.00–14.25.

HATÁRIDŐÜZLET. Magyar búza decemberre: 11.34, márciusra: 12.40–12.20. Magyar rozs decemberre: 12.64–12.65, márciusra: 13.70–13.43. — Zárlat. Magyar búza decemberre: 11.20–11.22, márciusra: 12.33–12.35. Magyar rozs decemberre: 12.65–12.70, márciusra: 13.75–13.80. Tengeri májusra: 14.25–13.92. Zárlat májusra: 13.95–14.00.

LISZTPIAC. Nagymalmok lisztjegyzei: November-decemberi árak. Búzaliszt: dara 39.80–40.30, 0gg 39.10–39.60, 0g 38.60–39.10, 2-es 37.60–38.10, 4-es 35.60–36.10, 5-ös 35.10–35.60, 6-os 34.10–34.60, 7-es 26.30–27.30, 8-as 13.75–14.25. Korpa 10–10½. Rozsliszt: 0-ás 36.00–37.00, 0-I. 35.50–36.00, I. 35.00–35.50, II. 29.00–29.50.

Kismalmok lisztjegyzei. Prompt árak skontó nélkül. 0gg 33.00, 0g 32.50, 2-es 31.50, 4-es 30.50, 6-os 27.00, rozs 0-ás 29.00.

BUDAPESTI ERŐTAKARMÁNYPIAC. Árpakorpa 11.50, búzakonkoly 11.50, cirok 9, konkolydara 12, lenmagpogácsa 17, búkköny (malomár) 13, napraforgópogácsa 14.50, repcepogácsa 12, rozs-konkoly 11, rozskorpa 10, tökmagpogácsa 16 pengő.

Szebbek és jobbak lesznek lisztjei

ha hámozógépét eredeti „FELEKI” köpennyel hozatja rendbe. — **OLCSÓ ÁRAK!**

Feleki Tivadar és Fia
malomgép- és műkögyár

Budapest, V., Lipót körút 27.

SCHERMANN RICHARD
malomüzem! szaktanács-irodája,
Bpest, I., Horthy Miklós-út 69. II.
Telefoni: Automata 58—1—39.